

Monumentnummer*: 510890

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 februari 1999
Kadaster deel/nr 82848/20

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Twisk	Medemblik	Noord-Holland

Locatienaam	Locatieomschrijving
Twisk	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Noorder-Koggenland	P			254

Omschrijving**

Inleiding

In streek-eigen trant gebouwde STOLPBOERDERIJ van het afgeleide Noordhollandse type die in de voorgevel een steen met het jaartal 1893 draagt maar die in de kern ouder is. Het jaartal duidt waarschijnlijk op een in dat jaar gerealiseerde verbouwing waarbij het vierkant werd verdubbeld en het muurwerk werd vernieuwd. De verdubbeling van het vierkant gebeurde naar achteren (N). Rond 1910 werd links (W) tegen de voorgevel een serre gebouwd. De boerderij staat aan de noordzijde van de Dorpsweg met de noklijn haaks op de weg. Het voorerf wordt van de openbare weg gescheiden door een smeedijzeren hekwerk met gietijzeren hekpijlers.

Omschrijving

Op rechthoekig grondplan gebouwde stolpboerderij met uitgebouwde middenpartij onder pangedekt zadeldak aan de voorzijde (Z) en staartstuk aan de achterzijde (N). Het staartstuk diende als verlenging van de koestal die nog aan de gehele oostzijde van het vierkant aanwezig is. De boerderij heeft een rietgedekt schilddak met aan de voorzijde (N) een dakspiegel in getrapte vorm. In de top van de spiegel doorbreekt een eenvoudige rechthoekige schoorsteen het dakschild. De achterzijde heeft een half pangedekt en half rietgedekt dakschild. Een eenvoudige rechthoekige schoorsteen doorbreekt het rietgedekte gedeelte. Het dak heeft een omgaande pannenrand boven de goten. De pangedekte delen bestaan uit zwarte geglazuurde Hollandse pannen. Alleen aan de achterzijde heeft het dakschild

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

rode Hollandse pannen. Hetzelfde geldt voor het westelijk dakschild van het zadeldak boven het staartstuk. Het muurwerk is opgetrokken in rode baksteen. De westelijke wand van de dars bestaat uit gerabat beschot. De voorgevel heeft uitgemetselde hoeken, een gecementeerde plint en uitgemetselde ontlastingsbogen boven alle vensteropeningen. De middenpartij heeft aan de voorzijde een muizentand in het muurwerk boven elk van de drie ontlastingsbogen. De inwendige houten draagconstructie bestaat uit een dubbel vierkant met dekbalkgebinten. Het dubbele vierkant heeft een overstek aan de lange westzijde boven de dars. Aan de gehele zuidzijde (voorzijde) van het vierkant ligt de woning. Aan de oostzijde van het vierkant bevindt zich de koestal waarvan het staartstuk naar het noorden uitsteekt. Dars en koestal liggen in de plattegrond evenwijdig aan elkaar (kenmerk Noordhollands type). De voorgevel (Z) is symmetrisch opgezet. De uitgebouwde middenpartij heeft afgeschuinde hoeken en een flauw hellend zadeldak met rijk gesneden windveren en gootlijsten. De middenpartij heeft op de parterre twee schuifvensters die net als alle venster- en deuropeningen in de voorgevel aan de bovenzijde getoogd zijn. Op de parterre hebben de schuifvensters aan de bovenzijde een houten plaat met decoratief snijwerk, waarachter in oorsprong de zonwering werd opgetrokken. De verdieping heeft één centraal geplaatst schuifvenster met middenstijl in het schuifraam. Boven dit venster bevindt zich boven de eerder genoemde muizentand een gevelsteen met het jaartal 1893. Boven dit jaartal heeft de geveltop een klein rond ijzeren venster ter verlichting van de zolder boven de middenpartij. De beide zijmuren van de middenrisaliet hebben elk op de parterre een smal schuifvenster en op de verdieping een klein rondboog venster. De lagere geveldelen die de middenpartij flankeren worden afgesloten door kroonlijsten. Het muurwerk rechts (O) van de middenpartij heeft direct naast deze middenpartij een paneeldeur met bovenlicht en daarnaast een schuifvenster, beide in de kopse zuidzijde van de koestal. Het muurwerk rechts van de middenpartij heeft direct naast deze middenpartij een rijk gedecoreerde paneeldeur met bovenlicht en daarnaast de rond 1910 gerealiseerde houten serre. Deze serre is vijfzijdig en bevat aan alle zijden verticale glasruiten die aan de voorzijde zijn geplaatst in stulpdeuren. De bovenzijde heeft dubbel lijstwerk met hangend snijwerk. De linkerzijde (W) is grotendeels darswand en alleen in de zuid-westhoek zijwand van de woning. De wand van de woning en een deel van de darswand is uitgevoerd in baksteen. Dit gedeelte heeft smalle verticale muurankers. De darswand heeft het eerder vermelde gerabatte beschot boven gemetselde plint. De wand van de woning heeft stulpdeuren, een schuifvenster als in de voorgevel en een klein venster met vierruitsraam. Het gerabatte beschot heeft twee van dergelijke kleine vensters. De rechterzijde (W) bestaat uit laag muurwerk onder een aankapping. Dit muurwerk heeft een reeks getoogde ijzeren stalvensters onder de goot. Het muurwerk heeft smalle verticale muurankers ter verankering van de inwendige muurstijlen. De achterzijde (N) heeft rechts (W) de teruggeplaatste en beklampte darsdeur en links het uitgebouwde volume van het staartstuk. Daartussen bevindt zich gereconstrueerd muurwerk met drie vensters en een deur. De westelijke muur van het staartstuk heeft drie getoogde gietijzeren stalvensters. De topgevel van het staartstuk heeft een horizontaal gedeelde deur en een geveltop met verticaal beschot.

Waardering

De in streek-eigen bouwtrant uitgevoerde stolpboerderij met bijbehorend hek is van algemeen belang uit cultuurhistorisch en architectuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van (laat) 19de-eeuwse landelijke bouwkunst. De boerderij heeft daarbij ensemblewaarde als beeldbepalend onderdeel van het beschermde dorpsgezicht Twisk.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument